

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Wyszaków w 2023 roku

1. Cel Analizy gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Wyszaków

Analiza została przygotowana w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy Wyszaków w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

2. Podstawa prawna sporządzenia Analizy

Analiza została przygotowana w oparciu o zapisy art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399), który to przepis szczegółowo określa zakres i termin przeprowadzenia analizy oraz sposób przekazania jej do publicznej wiadomości.

3. Ogólna charakterystyka systemu Gospodarowania Odpadami Komunalnymi w Gminie Wyszaków

Gmina Wyszaków realizowała obowiązek odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych tylko z nieruchomości zamieszkałych. Podmioty prowadzące działalność gospodarczą oraz właściciele nieruchomości letniskowych zobowiązani byli do zawarcia umów na odbiór odpadów z podmiotami figurującymi w Rejestrze Działalności Regulowanej w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi prowadzonego przez Burmistrza Wyszakowa.

Zasady odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych realizowano zgodnie z zapisami Uchwały LIII/598/22 Rady Miejskiej w Wyszakowie w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Wyszaków oraz Uchwały LVI/632/23 Rady Miejskiej w Wyszakowie w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów.

Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, położonych na terenie Gminy Wyszaków realizowany był na podstawie umów zawartych z: konsorcjum firm RDF Sp. z o.o. i MPK PURE HOME Sp. z o.o. oraz Dariuszem Apelskim prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą PARTNER Dariusz Apelski.

W poniższej tabeli przedstawione są odbierane sprzed nieruchomości frakcje odpadów oraz częstotliwość ich odbioru:

	Zabudowa jednorodzinna teren miasta	Zabudowa jednorodzinna teren gminy	Zabudowa wielorodzinna
Zmieszane odpady komunalne	Co 2 tygodnie	Co 2 tygodnie	3 razy w tygodniu
Segregowane odpady komunalne: papier, tworzywa sztuczne i bioodpady	Co 2 tygodnie	Co 2 tygodnie	2 razy w tygodniu
Segregowane odpady: szkło	1 raz w miesiącu	1 raz w miesiącu	1 raz w tygodniu
Odpady wielogabarytowe i zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	2 razy w roku	2 razy w roku	co miesiąc

Tab. 1. Częstotliwość odbioru odpadów w poszczególnych rodzajach zabudowy na terenie gminy Wyszaków.

Uzupełnieniem systemu odbioru odpadów komunalnych sprzed posesji jest gminny Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych działający w Wyszkanie w dzielnicy przemysłowej. Punkt czynny był od poniedziałku do soboty w godzinach 10 – 18. Zarówno lokalizacja, jak i godziny pracy PSZOK zapewniają łatwy dostęp dla mieszkańców chętnych do pozbywania się odpadów we właściwy sposób. PSZOK prowadzi odbiór odpadów remontowych z samodzielnie prowadzonych prac, odpadów ulegających biodegradacji, odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych opon z samochodów osobowych, papieru, tworzyw sztucznych, szkła oraz innych odpadów komunalnych gromadzonych selektywnie.

Przeterminowane leki odbierane są we wszystkich aptekach na terenie Gminy Wyszaków oraz w PSZOK.

Uzupełnieniem systemu odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych są pojemniki służące do odbioru odzieży używanej zlokalizowane na terenie całej gminy oraz pojemniki do zbiórki baterii ustawione w punktach sprzedaży.

Na terenie gminy Wyszaków obowiązuje metoda ustalania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi zależna od liczby mieszkańców nieruchomości. Przyjęte przez Radę Miejską w Wyszkanie stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi kształtują się

w następujący sposób: stawka opłaty podstawowej za odbiór odpadów segregowanych wynosi 25,90 zł od osoby miesięcznie, podwyższona opłata o charakterze sankcyjnym naliczana w przypadku niewywiązywania się z obowiązku selektywnej zbiórki odpadów wynosi 51,80 zł od osoby miesięcznie. Dodatkowo, Uchwałą Nr XV/176/19 Rady Miejskiej w Wyszkanie z dnia 28 listopada 2019r. zmieniającą uchwałę Nr XIV/153/19 Rady Miejskiej w Wyszkanie z dnia 31 października 2019r. w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty, ustanowiono zwolnienie z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, określonej dla każdego gospodarstwa domowego w wysokości 4% naliczonej opłaty ogółem. Opłaty pobierane są w cyklu kwartalnym, do 20 dnia ostatniego miesiąca kwartału. Przyjęta stawka opłaty w znaczący sposób preferuje selektywną zbiórkę odpadów.

4. Analiza możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania

Ustawa z dnia 19 lipca 2019r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019r. poz. 1579), która weszła w życie z dniem 6 września 2019r. zniósła regionalizację w zakresie przekazywania odpadów komunalnych.

Zmieszane odpady komunalne, selektywnie zbierane odpady zielone i inne bioodpady oraz pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych były zagospodarowywane w instalacjach na terenie całego kraju. W związku z brakiem regionalizacji analiza możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych musi obejmować obszar całego kraju.

Firmy realizujące odbiór odpadów komunalnych na terenie Gminy Wyszaków nie zgłaszały problemów z możliwością przekazania odpadów do zagospodarowania lub składowania.

5. Analiza potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

Gmina Wyszaków prowadzi gospodarkę odpadami komunalnymi w oparciu o umowy z podmiotami zewnętrznymi prowadzącymi działalność z zakresu gospodarki odpadami. Zadania inwestycyjne gminy w zakresie gospodarki odpadami ukierunkowane są na edukację ekologiczną, która w szczególności musi zachęcać do ograniczenia produkcji odpadów, prawidłowej segregacji odpadów już powstałych. Obszarem wymagającym szczególnych działań edukacyjnych jest zagospodarowanie bioodpadów. Prawidłowa segregacja bioodpadów przez mieszkańców zabudowy wielorodzinnej oraz prowadzenie kompostowania

przez właścicieli nieruchomości jednorodzinnych jest zagadnieniem wymagającym szczególnych działań edukacyjnych w najbliższym roku.

Zmiana sposobu obliczania poziomów ponownego wykorzystania odpadów oraz ich recyklingu oraz bardzo szybki wzrost wymaganych poziomów wymaga analizy i wprowadzenia modyfikacji obowiązującego systemu gospodarowania odpadami. Konieczne jest stałe zwiększanie proporcji pomiędzy odpadami gromadzonymi selektywnie, a odpadami zmieszanymi, na korzyść tych pierwszych.

Uruchomienie na Mazowszu nowej instalacji prowadzącej recykling odpadów kuchennych stwarza możliwość przekazywania tego rodzaju odpadów do instalacji i zwiększenie poziomów recyklingu. Wymaga to jednak zmiany modelu odbioru odpadów oraz prowadzenia systematycznej edukacji i kontroli realizacji obowiązku z zakresu prawidłowej segregacji odpadów przez właścicieli nieruchomości.

Znaczący wzrost kosztów obsługi Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych wymaga pogłębionej analizy sposobu funkcjonowania tego elementu systemu gospodarowania odpadami. PSZOK jest bardzo ważnym elementem systemu gospodarowania odpadami jednak znaczące koszty jego funkcjonowania wymagają analizy sposobu działania.

6. Analiza kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych (wg. stanu na dzień 31.12.2023 r.)

Koszty odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych pochodzących od właścicieli nieruchomości zamieszkałych położonych na terenie Gminy Wyszaków wyniosły w 2023 r. 14 728 175,67 zł. Na koszty te składała się odbiór, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych oraz funkcjonowania Punktu Selektywnego Zbierania odpadów Komunalnych w wysokości 14 426 012,06 zł. Koszty obsługi administracyjnej systemu wyniosły 302 163,61 zł. Wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 12 850 007,98 zł.

7. Analiza liczby mieszkańców, złożonych deklaracji oraz deklarowanego sposobu gospodarowania odpadami

Zgodnie ze stanem na dzień 31.12.2023 r. deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi złożone były dla 8 481 nieruchomości. W złożonych deklaracjach wykazano zamieszkanie na terenie Gminy Wyszaków 34 889 osób. Liczba osób zamieszkujących nieruchomości kształtowała się w następujący sposób:

Miasto	22 683
Teren wiejski	12 206

Tab. 2. Liczba mieszkańców z podziałem na miejsce zamieszkania

Zgodnie z zapisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nie ma możliwości zadeklarowania nieselektywnej zbiórki odpadów. Wszyscy mieszkańcy Gminy Wyszków zobowiązani są do prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów.

W 2023 r. wszczęto 10 postępowań wobec właścicieli nieruchomości, którzy nie złożyli deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W wyniku prowadzonych postępowań wydano 2 decyzje określające wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz umorzono 8 postępowań w związku ze złożeniem deklaracji przez właścicieli nieruchomości lub złożeniem wyjaśnień.

8. Ilość odpadów wytwarzanych na terenie Gminy Wyszków oraz osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych

W 2023 r. na terenie Gminy Wyszków odebrano i zebrano od właścicieli wszystkich nieruchomości 18 161,1795Mg odpadów komunalnych oraz 420,59 Mg odpadów budowlanych i rozbiórkowych nie stanowiących odpadów komunalnych, ale jako pochodzące od mieszkańców musiały być one przyjęte w PSZOK. Są to zarówno odpady pochodzące od właścicieli nieruchomości zamieszkałych jak również odpady komunalne z nieruchomości niezamieszkałych, w tym z działalności gospodarczej. Od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych odebrano łącznie 15 936,2495 Mg odpadów.

Ilość odpadów komunalnych pochodzących od właścicieli nieruchomości zamieszkałych w 2023 r. wyniosła 15 368,81 Mg. Z terenu Gminy Wyszków od mieszkańców bezpośrednio sprzed posesji odebrano 13 143,88 Mg odpadów, a w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych 2 645,52 Mg odpadów komunalnych oraz remontowych i budowlanych. W ramach realizacji umów na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych odebrano 7 867,18 Mg zmieszanych odpadów komunalnych, 476,96 Mg odpadów wielkogabarytowych, 1 892,52 Mg odpadów ulegających biodegradacji, 609,46 Mg szkła, 599,56 Mg papieru i tektury, 1 467,72 Mg tworzyw sztucznych oraz 211,44 Mg zmieszanych odpadów opakowaniowych.

W ramach działania PSZOK odebrano w 2023 r. 2 224,93 Mg odpadów komunalnych oraz 420,5900 Mg odpadów remontowych i budowlanych, które nie stanowią odpadów komunalnych, ale muszą być przyjęte w PSZOK. Mieszkańcy przekazywali do PSZOK poza odpadami budowlanymi i remontowymi również bioodpady, których przyjęto 605,3900 Mg. W 2023 r. odpadami najchętniej przekazywanymi przez mieszkańców były jednak odpady wielkogabarytowe – przyjęto ich aż 1 525,16 Mg.

Gmina Wyszków w 2023 r. osiągnęła 23,46 % poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych. Zaznaczyć należy, że diametralnej zmianie uległ sposób liczenia tego wskaźnika. W latach poprzednich wymagane poziomy były zdecydowanie wyższe jednak dotyczyły one tylko i wyłącznie odpadów surowcowych, to jest papieru, szkła,

tworzyw sztucznych i metali. Rok 2023 był drugim, dla którego wymagane do osiągnięcia poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego wykorzystania wylicza się w stosunku do wszystkich odebranych odpadów komunalnych oraz szybkiego wzrostu wymaganych do osiągnięcia wskaźników.

Analiza ilości odbieranych od właścicieli nieruchomości odpadów wskazuje, że selektywna zbiórka odpadów komunalnych jest prowadzona przez mieszkańców, jednak w dalszym ciągu wymaga zaangażowania na rzecz poprawy jej jakości szczególnie w zakresie bioodpadów.

Ważnym elementem systemu jest odbiór odpadów remontowych. Wprowadzona konieczność posiadania potwierdzenia uprawnienia do przekazywania tego typu odpadów wyraźnie wskazuje, że konieczne było uszczelnienie systemu i ograniczenie go tylko i wyłącznie do faktycznie zamieszkałych nieruchomości. Dokonując porównania rok do roku należy zauważyć wzrost ilości odpadów remontowych przekazywanych do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.

Szczególnie duży wzrost zauważono w przypadku odpadów wielkogabarytowych przekazywanych do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych

Analiza strumienia odpadów wskazuje na konieczność dalszej ustawicznej edukacji prowadzącej do jeszcze lepszego wydzielenia odpadów surowcowych ze strumienia odpadów zmieszanych.

9. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych odbieranych z terenu gminy oraz pozostałych z przetwarzania odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania oraz masę odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania

Zgodnie z danymi przekazanymi przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Wyszaków zostały przekazane do składowania następujące ilości odpadów powstałych po sortowaniu zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych 918,3829 Mg odpadów frakcji o wielkości od 0 do 80 mm i 667,6046 Mg odpadów frakcji powyżej 80 mm.

Pozostałości po sortowaniu zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych przekazywane były do składowania w instalacjach na terenie województw: mazowieckiego, dolnośląskiego, lubuskiego, zachodniopomorskiego i świętokrzyskiego, śląskiego, łódzkiego i warmińsko-mazurskiego.

Nie przekazano do składowania zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych bez ich sortowania, zostały one zagospodarowane w innych procesach niż składowanie. Odpady

zielone przetwarzane były w procesach kompostowania. Do składowania zostało przekazane łącznie 256,38 Mg innych odpadów nieulegających biodegradacji.

Do termicznego przekształcania odpadów przekazano 162,30 Mg odpadów to jest 0,88% wszystkich odebranych i zebranych odpadów komunalnych.

10. Podsumowanie

Podstawowym zadaniem Gminy Wyszaków na najbliższe lata w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi jest prowadzenie powszechnej edukacji ekologicznej obejmującej swym zakresem wszystkich mieszkańców – zarówno dzieci, ale przede wszystkim dorosłych. Szczególnie istotnym jest prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowej segregacji odpadów w zabudowie wielorodzinnej oraz w sposobu i znaczenia segregacji bioodpadów przez wszystkich mieszkańców. Zmiana sposobu wyliczania poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego wykorzystania wymaga zwrócenia szczególnej uwagi naszych mieszkańców na prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów. Ze względu na zmianę przepisów szczególnej wagi nabiera prowadzenie działań promujących przydomowe kompostowanie odpadów zielonych przez właścicieli nieruchomości jednorodzinnych, szczególnie na terenach wiejskich.

Dodatkowo należy podjąć działania mające na celu uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, by z jednej strony objąć systemem wszystkie nieruchomości zamieszkałe oraz wszystkich mieszkańców nieruchomości wskazanych do obsługi na mocy złożonych przez właścicieli nieruchomości deklaracji, jak również ograniczyć dopływ do systemu odpadów pochodzących na przykład z działalności gospodarczej. Intensyfikacji działań wymaga również edukacja z zakresu zapobiegania powstawaniu odpadów, w tym prowadzenia wymiany i naprawy wykorzystywanych już dóbr kierowana nie tylko do właścicieli nieruchomości zamieszkałych ale także podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.